

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA
BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VIETINIŲ RINKLIAVŲ VALDYMO PATIKRINIMO
ATASKAITA

2017 m. kovo 13 d. Nr. K14- 2
Biržai

IŽANGA

Biržų rajono savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 21 d. pavedimu Nr. K7-6 ir 2016 m. gruodžio 7 d. pavedimu Nr. K7-7 atliekamas Biržų rajono savivaldybės 2016 metų Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ir kitų viešojo sektoriaus subjektų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio finansinis (teisėtumo) auditas. Šios patikrinimo ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2016 metų Biržų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

Auditą atliko Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos kontrolierė Žaneta Eriksonienė ir vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė.

Audituojamas subjektas – Biržų rajono savivaldybės administracija, adresas: Vytauto g. 38, Biržai, juridinio asmens kodas – 188642660. Audito objektas – Biržų rajono savivaldybės vietinių rinkliavų valdymo vykdymas.

Patikrinimo metu buvo vertintas Biržų rajono savivaldybės administracijos skyrių bei rinkliavų administratorių, vykdančių vietinių rinkliavų surinkimą, apskaitą ir kontrolę, veiklos atitiktis galiojantiems teisės aktams, biudžeto pajamų surinkimo iš vietinių rinkliavų už 2014–2016 metus dinamika ir vietinių rinkliavų už 2016 metus valdymo vykdymo efektyvumas.

Įvertinus patikrinimui skirtą laiką, ankstesnių patikrinimų metu surinktą informaciją, galimus rizikos veiksnius, vertinti buvo pasirinktos šios Biržų rajono savivaldybės tarybos nustatytos vietinės rinkliavos dėl:

- leidimo atlikti kasinėjimo darbus Savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje išdavimas;
- leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose išdavimas;
- leidimo įrengti išorinę reklamą ant Savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų išdavimas;
- leidimo organizuoti komercinius renginius Savivaldybei priklausančiose viešojo naudojimo teritorijose išdavimas;
- leidimo už šunų bei kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose miestų namuose išdavimas;
- vietinės rinkliavos už leidimą įrengti, statyti kilnojamuosius įrenginius (automobilinius kranus, kėlimo įrenginius prie medienos transportavimo priemonių) Savivaldybei priklausančiuose vietinės reikšmės keliuose.

Patikrinimo metu buvo nagrinėti teisės aktai, reglamentuojantys Administracijos skyrių ir seniūnijų veiklą leidimų išdavimo srityje, rinkliavų nustatymo, apskaičiavimo ir sumokėjimo kontrolę.

Atlikdami šį patikrinimą, darėme prielaidą, kad visi patikrinimui pateikti dokumentai, paaiškinimai yra išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos tiksliai atitinka originalus.

SAVIVALDYBĖS VIETINĖS RINKLIAVOS

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme vietinių rinkliavų nustatymas priskirtas savarankiškosioms savivaldybių funkcijoms¹. Išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija yra taisyklių, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė, ir kitų taisyklių tvirtinimas bei vietinių rinkliavų nustatymas įstatymų nustatyta tvarka².

Vietinė rinkliava yra savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka, galiojanti tos savivaldybės teritorijoje³. Savivaldybių tarybos tvirtina vietinių rinkliavų nuostatus, nustato lengvatas vietinių rinkliavų mokėtojams, vietinės rinkliavos grąžinimo atvejus (12 str.). Rinkliavos dydis nustatomas rinkliavos nuostatuose (13 str.). Rinkliavų rinkimą kontroliuoja vietos mokesčio administratorius, Valstybės kontrolė, o vietinių rinkliavų – dar ir savivaldybės kontrolieriai (14 str. 1 d.).

Rinkliavų įstatymo 11 str. 1 d. nustatyta vienuolika vietinės rinkliavos objektų rūšių. Biržų rajono savivaldybės taryba sprendimais buvo nustačiusi šešių rūšių vietines rinkliavas (1 lentelė), nuo 2016 m. sausio 28 d. nelieka vietinės rinkliavos už šunų ir kačių registravimą⁴.

Eil. Nr.	Vietinės rinkliavos objektai	Atsakingas už vietinę rinkliavą	Biržų rajono savivaldybės tarybos galiojantis sprendimas data, Nr.	Vietinės rinkliavos nuostatų pavadinimas
1.	Už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje	Biržų ir Vabalninko teritorijoje Statybos ir infrastruktūros skyrius, kaimo teritorijoje – Žemės ūkio skyrius	2005-06-28 Nr. T-152 (pakeitimas 2015-08-27 Nr. T-164)	Vietinės rinkliavos už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatai
2.	Už leidimą prekiauti ar teikti paslaugas Savivaldybės tarybos nustatytoje viešosiose vietose	Seniūnijos	2015-08-27 Nr. T-164 (pakeitimas 2016-01-28 Nr. T-2)	Vietinės rinkliavos už leidimą prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose nuostatai
3.	Už leidimą įrengti išorinę reklamą ant Savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų	Seniūnijos	2015-09-27 Nr. T-164 (pakeitimas 2016-01-28 Nr. T-2)	Vietinės rinkliavos už leidimą įrengti išorinę reklamą ant Savivaldybei priklausančių ar valdytojų teise valdomų objektų nuostatai
4.	Už leidimą organizuoti komercinius renginius	Savivaldybės direktorius	2015-09-27 Nr. T-164 (pakeitimas 2016-01-28 Nr. T-2)	Vietinės rinkliavos už leidimą organizuoti komercinius renginius Savivaldybei priklausančiose viešojo naudojimo teritorijose nuostatai,

¹ Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

² Vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 d. 36 ir 37 punktai.

³ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 3 dalis.

⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T-2 „Dėl vietinių rinkliavų nuostatų“ 2.1 punktas.

			2004-02-02 Nr. T-4	Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklės
5.	Už šunų bei kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose	Seniūnai	2015-09-27 Nr. T-164) 2016-01-28 Nr. T-2 2.1 p. naikinama rinkliava 2013-07-17 Nr. A-535 2005-05-30 Nr. T-129	Vietinės rinkliavos už šunų bei kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose miestų namuose nuostatai Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietovėse taisyklės Gyvūnų globos, laikymo ir naudojimo Biržų rajone taisyklės
6.	Už leidimą įrengti, statyti kilnojamosius įrenginius	Seniūnijos	2005-06-28 Nr. T-152; (pakeitimai 2015-09-27 Nr. T-164	Vietinės rinkliavos už leidimą įrengti, statyti kilnojamosius įrenginius (automobilinius kranus, kėlimo įrenginius prie medienos transportavimo priemonių) Savivaldybei priklausančiuose vietinės reikšmės keliuose nuostatai

Rinkliavos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymu, o kitokio atlyginimo už administracines paslaugas dydį pagal Vyriausybės patvirtintus kriterijus nustato viešojo administravimo institucijos, kurios nustato atitinkamų administracinių paslaugų teikimo tvarką, jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip⁵. Viešojo administravimo subjektas sudaro teikiamų administracinių paslaugų sąrašą ir, vadovaudamasis šių paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, parengia informacinio pobūdžio administracinių paslaugų teikimo aprašymus ir viešai juos paskelbia. Administracinių paslaugų teikimo aprašymai rengiami vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtintomis rekomendacijomis⁶.

Pasikeitus Vietinių rinkliavų įstatymo nuostatoms⁷, nuo 2016 m. sausio 1 d. Vietinė rinkliava mokama į savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, biudžeto sąskaitą.

Administracinės paslaugos teikimo aprašyme turi būti šios skiltys: „Administracinės paslaugos pavadinimas“, „Teisės aktai, reguliuojantys administracinės paslaugos teikimą“, „Informacija ir dokumentai, kuriuos turi pateikti asmuo“, „Informacija ir dokumentai, kuriuos turi gauti institucija (prašymą nagrinėjantis tarnautojas)“, „Administracinės paslaugos teikėjas“, „Administracinės paslaugos vadovas“, „Administracinės paslaugos suteikimo trukmė“, „Administracinės paslaugos suteikimo kaina“⁸.

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu⁹ patvirtintas Savivaldybės teikiamų administracinių paslaugų sąrašas, kuriame nurodytos administracinės paslaugos už kurias nustatyta vietinė rinkliava:

- leidimų norintiems prekiauti ar teikti paslaugas viešose vietose išdavimas (91 p.),
- leidimų įrengti išorinę reklamą išdavimas (125 p.),

⁵ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 3 dalis.

⁶ Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 15 straipsnio 2 dalis.

⁷ Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 13¹ straipsnis.

⁸ Vidaus reikalų ministro 2009 gruodžio 1 d. įsakymo Nr. 1V-644 „Dėl Administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 17 p.

⁹ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. A-233 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo ir administracinių paslaugų aprašymų parengimo“ (pakeitimai 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-793, 2016 m. rugsėjo 15 d. A-816).

- leidimų vykdyti žemės darbus (kasinėjimus) išdavimas (127 p.), leidimų vykdyti žemės darbus kaimo vietovėje (kasinėjimus) išdavimas (190 p.),
- leidimų organizuoti renginį viešose vietose išdavimas (172 p.).

Pastebėjimas. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakyme nėra įtrauktos paslaugos už leidimą įrengti, statyti kilnojamuosius įrenginius, kaip numato vietinių rinkliavų nuostatai.

Savivaldybės internetinėje svetainėje patalpinti leidimų išdavimo (administracinių paslaugų) teikimo aprašymai, adresu <http://www.birzai.lt/index.php?-79880541>.

BIUDŽETO PAJAMŲ SURINKIMO IŠ VIETINIŲ RINKLIAVŲ UŽ 2014-2016 METUS VYKDYMO DINAMIKA

VIETINIŲ RINKLIAVŲ ADMINISTRAVIMAS

1. Vietinė rinkliava už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje

Šią rinkliavą reglamentuoja:

- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimu Nr. T-164 patvirtinti Vietinės rinkliavos už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatai (toliau – Nuostatai);

- Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. A-233 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo ir administracinių paslaugų aprašymų parengimo“ (pakeitimas 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-793, 2016 m. rugsėjo 15 d. Nr. A-816).

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 211 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.08.02:2002 „Statybos darbai“ patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais, iki 2017-01-01);

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. D1-629 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“ patvirtinimo“ (iki 2017-01-01);

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 15 d. įsakymą Nr. 179 „Dėl statybos techninių reglamentų STR 1.09.04:2002 „Statinio projekto vykdymo priežiūra“ ir STR 1.09.05:2002 „Statinio statybos techninė priežiūra“ patvirtinimo“ (su visais pakeitimais ir papildymais, iki 2017-01-01).

- Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2016 m. gruodžio 2 d. įsakymas Nr. D1-848 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.06.01:2016 „Statybos darbai. Statinio statybos priežiūra“, kuris įsigalioja nuo 2017 m. sausio 1 d.

Už leidimo atlikti kasinėjimo darbus Biržų ir Vabalninko miestuose Biržų ir Vabalninko teritorijoje išdavimą atsakingas Statybos ir infrastruktūros skyrius, kaimo teritorijoje – Žemės ūkio skyrius.

Įvertinus teisės aktus, reglamentuojančius Vietinę rinkliavą už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijose, jos užtvėrimą bei eisimo apribojimą, nustatėme:

- Nuostatuose nurodyta, kad vietinę rinkliavą ir leidimus kasinėjimo darbams Biržų ir Vabalninko miestuose išduoda Savivaldybės administracijos Vietinio ūkio skyrius (turėtų būti pakeista į Statybos ir infrastruktūros skyrius), o kaimo vietovėse – Savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyrius.

- Savivaldybės internetinio puslapio skiltyje „Administracinės paslaugos“ 2015 m. rugsėjo 28 d. teikimo aprašymo Nr. APA-74 informacijoje klaidingai nurodomos administracinės paslaugos suteikimo kainos, kurios neatitinka Tarybos sprendimu patvirtintuose 2015 m. rugpjūčio 27 d. nuostatuose nustatytų kainų. Neatnaujinta informacija apie teisės aktus, reguliuojančius administracinės paslaugos teikimą.

1.1. Leidimai atlikti kasinėjimo darbus Biržų ir Vabalninko miestuose

2016 m. Biržų ir Vabalninko miesto teritorijose išduoti 23 leidimai žemės darbams vykdyti. Už 10 leidimų priskaičiuota ir sumokėta 1803,76 Eur rinkliavų.

Eur			
Surinkta rinkliavų	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Už leidimo atlikti kasinėjimo darbus Biržų ir Vabalninko miestuose	103,16	3067,08	1803,76

Patikrinimo metu nustatyta, kad rinkliava buvo skaičiuojama pagal Tarybos 2014 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. T-221 patvirtintus rinkliavos dydžius, kurie nebegalioja nuo 2015 m. rugpjūčio 27 d.

Eur		
Statybos ir infrastruktūros skyriaus priskaičiuota rinkliavų per 2016 m.	Perskaičiuota rinkliava pagal galiojančius teisės aktus per 2016 m.	Skirtumas
1803,76	1866,60	-62,84

Nuostatuose numatyta, kad rinkliava neimama avarijų likvidavimo atvejais ir iš rangovų, kurių atliekamų darbų užsakovas – Savivaldybė (Nuostatų 6 p.)

Šeši leidimai išduoti UAB „Litesko“ filialui „Biržų šiluma“, tačiau nėra aišku, kodėl šiai įstaigai nebuvo paskaičiuota rinkliava.

Leidime turėtų būti aiškiai nurodyta, kad leidimas išduotas avarijai likviduoti (už leidimą KL-8 rinkliava neapskaičiuota, tačiau leidime nenurodyta, kad kasinėjimo darbai atliekami avarijos atveju).

2016 metais išduoti du leidimai (KL-7 ir KL-18), pagal kuriuos darbai nebuvo vykdomi.

Statybos techninio reglamento STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“ 30 punktas draudžia vykdyti kelių (gatvių) perkasimo ir kitus žemės darbus esamų kelių (gatvių) juostose nuo gruodžio 1 d. iki balandžio 15 d., tačiau leidimai šiuo laikotarpiu buvo išduodami (Statybos ir infrastruktūros skyriaus leidimai Nr. KL-1; KL-2; KL-3. Žemės ūkio skyriaus – ŽM-1).

Administracinės paslaugos teikimo aprašyme Nr. APA-74 nustatyta, kad institucija, išduodanti leidimus, turi gauti mokesčio kvitą. Už kai kuriuos leidimus sumokėta vėliau, nei išduoti leidimai (leidimai Nr. KL-14; KL-15; KL-19).

Biržų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir infrastruktūros skyrius išduoda leidimus žemės darbams, tačiau Statybos ir infrastruktūros skyriaus tarnautojų pareigybės aprašymuose nėra priskirtos šios funkcijos.

Norime atkreipti dėmesį, kad tos pačios paslaugos suteikimo trukmė administracinės paslaugos teikimo aprašymuose yra skirtinga: Statybos ir infrastruktūros skyriuje – 10 dienų, Žemės ūkio skyriuje – 20 dienų.

1.2. Leidimai atlikti kasinėjimo darbus kaimo vietovėse

2016 m. kaimo vietovėse išduoti 42 leidimai žemės darbams vykdyti, paskaičiuota rinkliavų nebuvo. Išduodant leidimus kasinėti, buvo reikalaujama parengti projektus pažeistų melioracijos statinių atstatymui, projektai buvo parengti rangovų lėšomis.

Eur			
Surinkta rinkliavų	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Už leidimo atlikti kasinėjimo darbus kaimo vietovėse	0	0	0

Nėra aišku, kodėl išduodant leidimus nebuvo paskaičiuota ir surinkta rinkliava, kai kasinėjimo darbai atliekami ne nuosavoje žemėje ir užsakovas nėra Savivaldybė (Leidimas Nr. ŽM-2, ŽM-15, ŽM-19, ŽM-21, ŽM-29).

Savivaldybės internetinio puslapio skiltyje „Administracinės paslaugos“ 2015 m. spalio 30 d. teikimo aprašymo Nr. APA-147 informacijoje klaidingai nurodoma, kad paslauga teikiama neatlygintinai, nors Tarybos sprendimu patvirtintuose 2015 m. rugpjūčio 27 d. nuostatuose nurodytos kainos:

„4. Vietinė rinkliava už leidimo atlikti kasinėjimo darbus (išskyrus avarių likvidavimo darbus) savivaldybės viešojo naudojimo teritorijose (gatvėse, šaligatviuose, vietinės reikšmės keliuose, aikštėse, žaliuosiuose plotuose), atitverti jas ar jų dalį arba apriboti eismą jose išdavimą:

4.1. gatvių, aikščių su asfalto danga – 9 Eur už kv. m +5 proc. už kiekvieną darbų vykdymo dieną pradedant nuo ketvirtos dienos;

4.2. gatvių su žvyro danga, lauko kelių, žaliųjų plotų – 1,5 Eur už kv. m +5 proc. už kiekvieną darbų vykdymo dieną pradedant nuo ketvirtos dienos;

4.3. šaligatvio – 6 Eur už kv. m +5 proc. už kiekvieną darbų vykdymo dieną pradedant nuo ketvirtos dienos.“

Teikimo aprašyme Nr. APA-147 nėra informacijos apie dokumentus, kuriuos turi gauti institucija, informacija apie teisės aktus, reguliuojančius administracinės paslaugos teikimą, nepatikslinkta. Nėra įkeltos paraiškos formos, kurią turi užpildyti administracinės paslaugos gavėjas.

Nėra patvirtinta Leidimų žemės darbams vykdyti registracijos žurnalo forma, registro grafos neinformatyvios, nėra pilnos informacijos, kada kasinėjimo darbai pratęsimi, kada baigti, nenurodomas dienų skaičius, rinkliavos suma.

Žemės ūkio skyriaus nuostatuose¹⁰ funkcijos išduoti leidimus žemės darbams kaimo teritorijoje nėra, tačiau Žemės ūkio skyriaus vyresniojo inžinieriaus melioratoriaus pareigybės apraše¹¹ tokia funkcija numatyta.

Išvados:

1. Vietinės rinkliavos už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatai turi būti peržiūrėti pasikeitus teisiniam reglamentavimui.

2. Žemės ūkio skyriaus nuostatuose nėra nustatytos funkcijos išduoti leidimus žemės darbams kaimo teritorijoje.

3. Kasinėjimo darbų mokesčio apskaičiavimas atliekamas 2014 m. spalio 30 d. Tarybos sprendimu Nr. T-211 nustatytais įkainiais, nors nauji įkainiai patvirtinti 2015 m. rugpjūčio 27 d.

4. Savivaldybės internetinio puslapio skiltyje „Administracinės paslaugos“ pateiktas 2015 m. spalio 30 d. teikimo aprašymas Nr. APA-147 yra keistinas:

4.1. informacijoje klaidingai nurodoma, kad paslauga teikiama neatlygintinai, nors Tarybos sprendimu patvirtintuose 2015 m. rugpjūčio 27 d. nuostatuose patvirtintos kainos.

4.2. skiltyje „Teisės aktai, reguliuojantys administracinės paslaugos teikimą“ nurodoma pasenusi informacija, nėra informacijos, kokius dokumentus turi gauti institucija;

4.3. nepatvirtintos Leidimų žemės darbams vykdyti registracijos žurnalo formos.

5. Nuo gruodžio 1 d. iki balandžio mėnesio 15 d. buvo vykdomi kasinėjimo darbai (Statybos ir infrastruktūros skyriaus leidimai Nr. KL-1; KL-2; KL-3. Žemės ūkio skyriaus – ŽM-1), pažeidžiant Statybos techninio reglamento STR 1.07.02:2005 „Žemės darbai“ 30 punktą.

6. Savivaldybės internetinio puslapio skiltyje „Administracinės paslaugos“ pateikto 2015 m. rugsėjo 28 d. teikimo aprašyme Nr. APA-74 klaidingai nurodomos administracinės paslaugos suteikimo kainos, kurios neatitinka Tarybos sprendimu patvirtintuose 2015 m. rugpjūčio 27 d. nuostatuose nurodytų kainų. Neatnaujinta informacija apie teisės aktus, reguliuojančius administracinės paslaugos teikimą.

¹⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2003 m. rugpjūčio 25 d. įsakymas Nr. A-351 „Dėl Žemės ūkio skyriaus nuostatų patvirtinimo“ (pakeitimas 2008 m. birželio 27 d. Nr. A-494).

¹¹ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. liepos 28 d. įsakymu Nr. A-338 (pakeitimas 2010 m. vasario 4 d. įsakymas Nr. A-338) patvirtinto Žemės ūkio skyriaus inžinieriaus melioratoriaus pareigybės aprašo 20 p.

7. Biržų rajono savivaldybės administracijos Statybos ir infrastruktūros išduoda leidimus žemės darbams, tačiau skyrių tarnautojų pareigybės aprašymuose nėra priskirtos šios funkcijos.

8. Biržų rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus nuostatuose nėra funkcijos išduoti leidimus žemės darbams vykdyti.

9. Nustatyta atvejų, kada leidimai išduoti nemokamai, tačiau nepagrįstos priežastys, kodėl rinkliavos mokestis nebuvo paimtas.

2. Vietinė rinkliava už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas Biržų rajono viešosiose vietose išdavimą

Ši vietinė rinkliava reglamentuojama:

1. Mažmeninės prekybos taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 11 d. nutarimu Nr. 697.

2. Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357.

3. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2006 m. gruodžio 22 d. sprendimas Nr. T-249 „Dėl prekybos viešosiose vietose ir turgavietėse (prekyvietėse) taisyklių“.

4. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 28 d. sprendimas Nr. T-116 „Dėl savivaldybės tarybos 2006 m. gruodžio 22 d. sprendimo Nr. T-249 „Dėl prekybos viešosiose vietose ir turgavietėse (prekyvietėse) taisyklių“ 1.2 punkto pripažinimo netekusiu galios“.

5. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2005 m. birželio 28 d. sprendimas Nr. T-152 „Dėl vietinės rinkliavos nuostatų patvirtinimo“.

6. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas T-164 „Dėl vietinių rinkliavų“.

7. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimas Nr. T-2 „Dėl vietinių rinkliavų nuostatų“.

8. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-138 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“.

9. Biržų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-239 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“.

10. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2005 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. A-598 „Dėl leidimo prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose formos“.

Pagal šios rinkliavos nuostatų 6 p. rinkliava renkama už leidimo prekiauti ar teikti paslaugas (išskyrus laisvalaikio ir pramogų paslaugas) išdavimą (vieną vietą).

Rinkliava netaikoma asmenims, prekiaujantiems nuomojamose ir privačiose valdose (kai už jas mokamas žemės arba žemės nuomos mokestis) bei prekyvietėse (4 p.).

Vietinė rinkliava turi būti sumokama prieš išduodant leidimą prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose už pageidaujamą prekiauti (10 p). Teikimo aprašyme administracinės paslaugos suteikimo trukmė – 1 darbo diena (po visų reikalingų dokumentų pateikimo ir vietinės rinkliavos mokesčio sumokėjimo).

Savivaldybės tarybos 2006 m. gruodžio 22 d. sprendimu Nr. T-249 patvirtintos Prekybos viešosiose vietose taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato bendruosius mažmeninės prekybos organizavimo Biržų rajono savivaldybės viešosiose vietose reikalavimus Savivaldybei priklausančioje ar valdytojo teise valdomoje teritorijoje. Taisyklės numato, kad leidimą prekiauti viešojoje vietoje išduoda seniūnas. Taip pat taisyklėse numatyta, kad Biržų mieste konkrečias prekybai skirtas vietas nustato specialiai tam Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija¹². Komisijos sudėtis neatnaujinta, trys asmenys iš komisijos sudėties Administracijoje jau nebedirba.

¹² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2011 m. birželio 20 d. įsakymas Nr. A-533 „Dėl Komisijos sudarymo“ (pakeitimas 2015 m. balandžio 2 d. Nr. A-268).

Leidimus prekiauti ar teikti paslaugas išduoda seniūnijos. Išduoti leidimai registruojami leidimų registre (Nuostatų 11 p.).

Per 2016 m. už leidimus prekiauti surinkta 5872,32 Eur.

Surinkta rinkliavų už leidimą prekiauti	Eur		
	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Biržų miesto seniūnija	3769,40	5089,12	5754,00
Vabalninko seniūnija	117,39	87,51	83,32
Širvėnos seniūnija	0	0	5,00
Nem.Radviliškio seniūnija	2,90	4,00	4,00
Pabiržės seniūnija	0	24,00	22,00
Pačeriaukštės seniūnija	0	0	0
Papilio seniūnija	2,90	4,34	2,00
Parovėjos seniūnija	0	7,45	2,00
Iš viso	3892,59	5216,42	5872,32

Patikrinimo metu nustatyta atvejų, kada prašymai prekiauti seniūnijoms pateikti laisva forma, arba neatitinkantys 2016 m. birželio 9 d. administracinės paslaugos teikimo aprašyme Nr. APA-164 Administracijos direktoriaus patvirtintos Prašymo prekiauti, teikti paslaugas viešojoje vietoje formos arba leidimas išduodamas be prašymo (Papilio seniūnijos leidimas prekiauti ar teikti paslaugas viešosiose vietose Nr. 1).

Prieš išduodant leidimą, prekybos vietą bei joje naudojamą įrangą būtina suderinti su rajono architektu (Taisyklių 6 p.). Tokia nuostata 2016 m. birželio 9 d. administracinės paslaugos teikimo aprašymo (toliau – Teikimo aprašymas) Nr. APA-164 skiltyje Informacija ir dokumentai, kuriuos turi pateikti asmuo, nenumatyta, Architektūros ir urbanistikos skyrius prekybos vietos bei joje naudojamos įrangos nederina.

Taisyklėse numatyta, kad licencijuojama veikla (prekyba alkoholiniais gėrimais), vykdoma renginių metu, turi būti suderinta su renginio organizatoriumi (Taisyklių 9 p.) Tačiau Teikimo aprašyme nurodyta, kad pardavėjas ar paslaugų tiekėjas privalo derinti veiklą su renginio organizatoriumi, nenurodant licencijuojamos veiklos.

Prekybos viešosiose vietose taisyklės¹³ numato, kad prekybos vietoje privalo būti iškaba, kurioje nurodytas įmonės pavadinimas arba verslo liudijimą įsigijusio asmens vardas, pavardė ir įsigyto verslo liudijimo numeris. Asmenys, kuriems verslo liudijimas nėra privalomas, iškaboje nurodo savo vardo pavardę. Šie duomenys iškaboje nurodomi pardavėjo pasirinktu būdu, tačiau jie turi būti pirkėjų matomi. Administracija šiuo metu nekontroliuoja kaip prekiautojai laikosi šių taisyklių nuostatų.

Pagal patvirtintą Savivaldybės administracijos struktūrą¹⁴, Savivaldybės administracijoje įsteigtas Viešosios tvarkos skyrius, kurio viena iš funkcijų kontroliuoti kaip Savivaldybės teritorijoje laikomasi mažmeninės prekybos taisyklių reikalavimų¹⁵. Nustatyta Skyriaus funkcija kontroliuoti kaip Savivaldybės teritorijoje laikomasi prekybos turgavietėse taisyklių reikalavimų (7.4.6. p.), neatitinka galiojančių teisės aktų, nes šios taisyklės Tarybos sprendimu¹⁶ neteko galios.

¹³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2006 m. gruodžio 22 d. sprendimo Nr. T-249 „Dėl prekybos viešosiose vietose ir turgavietėse (prekyvietėse) taisyklių“ (pakeitimas 2009 m. balandžio 28 d. Nr. T-116) 20 punktas.

¹⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-212 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos struktūros patvirtinimo“

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A-1029 patvirtintų Biržų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus nuostatų (pakeitimas 2016 m. vasario 9 d. Nr. A-158) 7.4.7 p.

¹⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2006 m. gruodžio 22 d. sprendimo Nr. T-249 „Dėl prekybos viešosiose vietose ir turgavietėse (prekyvietėse) taisyklių“ (pakeitimas 2009 m. balandžio 28 d. Nr. T-116).

Per 2016 m., už LR ATPK 167 straipsnyje numatytą prekybos viešosiose vietose taisyklių pažeidimą, Savivaldybės Viešosios tvarkos skyrius surašė 6 administracinio teisės pažeidimo protokolus (paskirta baudų už 23 Eur).

Vietinė rinkliava už suteiktą vietą prekiauti arba (ir) teikti paslaugas neimama iš:

- asmenų, renginių metu prekiaujančių žemės ūkio produkcija, išauginta asmeniniame arba ūkininko ūkyje;
- asmenų, prekiaujančių savo ūkyje (įmonėje) užaugintais (pagamintais) ekologiškais produktais (išvardintais galiojančiame „Ekoagros“ išduotame sertifikate);
- komercinių renginių rėmėjų šių renginių metu;
- mokinių mokomųjų bendrovių;
- Savivaldybės viešųjų ir biudžetinių įstaigų bei registruotų ne pelno siekiančių ir visuomeninių organizacijų jų organizuojamų renginių metu.

Savivaldybės taryba, turėdama teises ir kitais atvejais nustatyti lengvatas Vietinės rinkliavos mokėtojams (Nuostatų 16 p.), yra sumažinusi 80 procentų vietinės rinkliavos mokestį už leidimą prekiauti ledais ir nealkoholiniais gėrimais Savivaldybės viešosiose vietose (ne renginių metu)¹⁷. Šia lengvata 2016 m. pasinaudojo tik vienas prekybininkas (Biržų seniūnijos išduotas leidimas Nr. L-104).

Asmeniui sumažintas 50 procentų vietinės rinkliavos mokestis už leidimą prekiauti knygomis ir spaudos leidiniais Biržų m. J. Basanavičiaus g., prie Biržų turgavietės centrinio įėjimo¹⁸ (asmuo, tokios veiklos nebevykdo, tačiau Tarybos sprendimas nepanaikintas).

Seniūnijų viena iš funkcijų, nustatyta tvarka išduoti leidimus prekiauti ir teikti paslaugas, tačiau seniūnijų darbuotojų pareigybių aprašymuose tokios funkcijos nenumatytos.

Išvados:

1. Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisijos sudėtis yra keistina, nes kai kurie komisijos nariai Administracijoje jau nedirba.

2. Prieš išduodant leidimą, prekybos vietą bei joje naudojamą įrangą būtina suderinti su rajono architektu. Tokia nuostata Administracinės paslaugos teikimo aprašymo skiltyje „Informacija ir dokumentai, kuriuos turi pateikti asmuo“ nenumatyta, Architektūros ir urbanistikos skyrius prekybos vietos bei joje naudojamos įrangos nederina.

3. Prekybos viešosiose vietose taisyklių nuostatose ir Administracinės paslaugos teikimo aprašyme dėl derinimo renginių metu su renginio organizatoriumi nurodyti skirtingi reikalavimai.

4. Administracijoje nėra kontroliuojama Prekybos viešosiose vietose taisyklių nuostata, kuria numatoma, kokia matoma informacija turi būti pateikta prekybos vietoje.

5. Nepanaikintas Tarybos sprendimas, kuriuo asmeniui sumažintas 50 procentų vietinės rinkliavos mokestis už leidimą prekiauti knygomis ir spaudos leidiniais Biržų m. J. Basanavičiaus g., prie Biržų turgavietės centrinio įėjimo, nors asmuo, tokios veiklos nebevykdo.

6. Seniūnijų darbuotojų, atsakingų už administracinės paslaugos teikimą, pareigybių aprašymuose tokios funkcijos nenumatytos.

3. Vietinė rinkliava už leidimą įrengti išorinę reklamą Biržų rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą

Vietinė rinkliava reglamentuojama šiais valstybės ir savivaldybės institucijų teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos reklamos įstatymu, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas;
- Išorinės reklamos įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. Nr. 4-670 įsakymu;

¹⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. T-138 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“.

¹⁸ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-239 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“.

- Reklamos kultūros paveldo objektuose, jų teritorijose ir apsaugos zonose įrengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. IV-138;

- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-164 „Dėl Vietinių rinkliavų (pakeitimas 2016 m. sausio 28 d. Nr. T-2), kuriuo patvirtinti Vietinės rinkliavos už leidimo įrengti išorinę reklamą Biržų rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą nuostatai;

- Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. rugsėjo 27 d. įsakymas Nr. A-730 „Dėl Biržų rajono savivaldybės išorinės reklamos įrengimo taisyklių patvirtinimo“ (pakeitimas 2016-11-11 Nr. A-1018);

Savivaldybės, kurios teritorijoje įrengiama išorinė reklama, vykdomoji institucija, vadovaudamasi Išorinės reklamos įrengimo taisyklėmis, išduoda leidimus, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina leidimų galiojimą¹⁹.

Ši vietinė rinkliava – tai Tarybos sprendimu nustatyta įmoka už leidimo įrengti išorinę reklamą Biržų rajono savivaldybės teritorijoje išdavimą (vieno kvadratinio metro reklamos kaina vieneriems metams) (Nuostatų 6 p.).

Leidimus įrengti išorinę reklamą išduoda Savivaldybės seniūnijos, kurios teritorijoje numatoma įrengti reklamą, seniūnas. Išorinės reklamos įrengimo projektas prieš išduodant leidimą turi būti suderintas su Savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriumi. Išduoti leidimai registruojami Leidimų registre (Nuostatų 13 p). Architektūros ir urbanistikos skyriaus nuostatuose nustatyta funkcija derinti reklamos, mažosios architektūros elementų, teritorijų sutvarkymo projektus²⁰. Skyriuje ši funkcija paskirta skyriaus vedėjo-savivaldybės vyriausiojo architekto pareigybei²¹.

Per 2016 m. už leidimus įrengti išorinę reklamą surinkta 2886,12 Eur.

Eur

Surinkta rinkliavų už leidimą prekiauti	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Biržų miesto seniūnija	821,62	2494,27	1914,12
Vabalninko seniūnija	0	0	0
Širvėnos seniūnija	570,84	1493,34	972,00
Nem.Radviliškio seniūnija	0	0	0
Pabiržės seniūnija	0	0	0
Pačeriaukštės seniūnija	0	0	0
Papilio seniūnija	0	0	0
Parovėjos seniūnija	0	0	0
Iš viso	1392,46	3987,61	2886,12

Iš jų Biržų miesto seniūnija per 2016 m. išdavė 39 leidimus, Širvėnos seniūnija – 2.

Vykstant į seniūnijas, pastebėta, kad seniūnijose yra reklaminių iškabų ir stendų, tačiau už juos rinkliava nerenkama.

Nuostatuose vartojamos sąvokos:

- išorinė reklama – reklama, kurios įvairios specialios (stendai, skydai, stulpai, vitrinos ir pan.) ir pritaikytos (pastatų sienos, stogai, laikinieji statiniai, transporto priemonės, oro balionai ir pan.) pateikimo priemonės yra ne patalpose;

¹⁹ Lietuvos Respublikos Reklamos įstatymo 12 straipsnio 6 dalis.

²⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. lapkričio 12 d. įsakymas Nr. A-914 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2004 m. kovo 19 d. įsakymo Nr. A-118 „Dėl savivaldybės administracijos architektūros ir urbanistikos skyriaus nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo (kartu su 2012 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A-231) 7.2.7 punktas.

²¹ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. A-20 „Dėl architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėjo-Savivaldybės vyriausiojo architekto pareigybes aprašymo tvirtinimo“ 7.3.7 punktas.

- reklaminė iškaba – ant (prie) reklaminės veiklos subjekto buveinės pastato arba reklaminės veiklos subjekto prekybos ar paslaugų teikimo vietos įrengiamas reklaminis įrenginys, ant kurio pateikiama reklaminės veiklos subjekto pavadinimas ir (arba) reklaminės veiklos subjekto prekybos ar paslaugų teikimo vietos pavadinimas (parduotuvė, viešbutis, kirpykla ir kt.), ir informacija, susijusi su veiklos subjekto ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis.

Atliekant patikrinimą, nustatyta, kad įstaigos rinkliavą už išorinę reklamą moka tik tuo atveju, jei yra pastatyti stendai arba skydai, visais kitais atvejais - kaip reklaminė iškaba. Nuostatuose nėra aiškiai suprantamas reklaminė iškabos ir išorinės reklamos sąvokų skirtumas, todėl imamas mažesnis mokestis - kaip reklaminės iškabos.

Pavyzdžiui: Biržų miesto seniūnijoje išduotas leidimas įrengti išorinę reklamą Nr. IR-6. Už rinkliavą sumokėtas vienkartinis mokestis 7,00 Eur, nors seniūnijai pateiktas laikinojo reklaminio lipduko projektas atitiktų išorinės reklamos sąvoką.

Taip pat nustatyta neatitikimų išduodant leidimus:

Pavyzdžiui: Biržų miesto seniūnijos leidime Nr. IR-10 nurodyta kaina 7,00 Eur, čekių suma 14,00 Eur, išorinės reklamos (iškabos) įrengimo projekte nurodyti trys reklamos (iškabos) objektai.

Viešosios tvarkos skyrius, kurio viena iš funkcijų kontroliuoti kaip Savivaldybės teritorijoje laikomasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo reikalavimų²², kurias vykdo skyriaus vyriausiasis specialistas pagal priskirtą funkciją²³. Už LR ATPK 214 (1) straipsnio 3 dalyje numatytą išorinės reklamos įrengimo draudimų ir reikalavimų nesilaikymą Viešosios tvarkos skyrius surašė 2 protokolus (paskirta baudų už 144,00 Eur).

Išorinės reklamos įrengimo taisyklės numato, kad leidimą išduodanti institucija skelbia informaciją apie leidimų išdavimą, leidimų galiojimo sustabdymą, leidimų galiojimo sustabdymo panaikinimą, leidimų galiojimo panaikinimą savivaldybės interneto svetainėje. Šią informaciją leidimus išduodanti institucija privalo paskelbti per 3 darbo dienas nuo leidimo išdavimo, leidimo galiojimo sustabdymo, leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimo ar leidimo galiojimo panaikinimo. Skelbime nurodomi šie duomenys: leidimo turėtojo (juridinio asmens) pavadinimas, teisinė forma, kodas ir buveinė, leidimo turėtojo (fizinio asmens) vardas, pavardė; leidimo numeris ir leidimo išdavimo, leidimo galiojimo sustabdymo, leidimo galiojimo sustabdymo panaikinimo ar leidimo galiojimo panaikinimo data²⁴. Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą Savivaldybės teritorijoje sąrašas patalpintas Biržų rajono savivaldybės tinklapyje <http://www.birzai.lt/index.php?-2121497535>. Patikrinimo metu galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą Savivaldybės teritorijoje buvo patikslintas. Nustatyta, kad nepatalpinti iki 2016 metų Biržų miesto seniūnijos leidimai. Seniūnas paaiškino, kad informacija bus patalpinta priėmus už šias funkcijas atsakingą darbuotoją.

Taisyklės numato, kad leidimo galiojimo terminas nustatomas atsižvelgiant į pareiškėjo paraiškoje nurodytą reklamos skleidimo laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 5 metai (Taisyklių 21 p.), tačiau yra leidimų, išrašytų ankstesniais metais, kurie išrašyti 10 metų ir neribotam laikui. Savivaldybės administracijos direktoriaus 2017 m. sausio 26 d. įsakyme Nr. A-73 (kuriuo patvirtintos naujas Leidimų įrengti išorinę reklamą Biržų rajono savivaldybėje išdavimo tvarkos aprašas) nustatyta, neterminuotai išduoti leidimai įrengti išorinę reklamą galioja iki 2018 m. rugsėjo 27 d.

Taisyklės numato, kad Savivaldybė turi teisę atlikti reklaminės įrangos inventorizavimą (54 p.), tačiau tokia inventorizacija Savivaldybėje niekada nebuvo atlikta.

Širvėnos seniūnijoje išduotas 2014 m. liepos 18 d. leidimas Nr. IR-1 vieneriems metams, tačiau paraiškoje išduoti leidimą įrengti išorinę reklamą prašomas reklamos skleidimo laikotarpis 60 mėn. 2014 m. galiojančiuose Taisyklėse numatyta, kad leidimo galiojimo terminas nustatomas

²² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A-1029 patvirtintų Biržų rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus nuostatų (pakeitimas 2016 m. vasario 9 d. Nr. A-158) 7.4.11 p.

²³ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. A-69 „Dėl Viešosios skyriaus pareigybų aprašymų pakeitimų“ patvirtintų vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo 7.7.10 punktas.

²⁴ Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2013 m. liepos 30 d. įsakymo Nr. 4-670 „Dėl išorinės reklamos įrengimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2000 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. 405 „Dėl išorinės reklamos įrengimo tipinių taisyklių patvirtinimo“ ir jį keitusių įsakymų pripažinimo netekusiais galios“ 14.3 punktas.

atsižvelgiant į pareiškėjo paraiškoje nurodytą reklamos skleidimo laikotarpį ir negali būti ilgesnis kaip 5 metai (Taisyklių 21 p.).

Savivaldybės teritorijoje įrengta 10 Biržų rajono vietos veiklos grupės stendų pagal projektą „Informacinės partnerystės formavimas“, kurio tikslas – trijų VVG partnerystė, skatinant kaimo gyventojų bendradarbiavimą per ekonominį savarankiškumą ir per internetinę svetainę. Nuostatai numato, kad vietinė rinkliava už išorinės reklamos įrengimo vietą ant valstybei, Savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų ir viešojo naudojimo teritorijose neimama iš valstybės, Savivaldybės įstaigų bei visuomeninių organizacijų (Nuostatų 16 p.). Seniūnijose skirtingai buvo administruojami šių reklamų leidimai: visose seniūnijose leidimai išduoti nemokamai, tačiau Vabalninko ir Parovėjos seniūnijose išduotas nemokamas leidimas, kuris įtrauktas į Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą, Papilio seniūnijoje išduotas, bet nepaskelbtas, Pabiržės seniūnijoje – leidimas nebuvo išduotas, nors visi kiti dokumentai pateikti, Pačeriaukštės seniūnija tokio leidimo neišdavė ir dokumentų apie šios reklamos įrengimą neturi. Atkreipiame dėmesį, kad Biržų rajono savivaldybės išorinės reklamos įrengimo taisyklės nereglementuoja politinės ir socialinės reklamos ir skelbimų, nesusijusių su ūkine komercine, finansine ar profesine veikla (Taisyklių – 3.1 p.).

Be to, pažymėtina, kad Leidimo išdavimo-administracinės paslaugos teikimo aprašymas (2016-01-20 įsakymas Nr. APA-175) sudarytas nevisiškai laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1V-644 patvirtintų Administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo rekomendacijų (18.13., 18.15. p.):

- skiltyje „Administracinės paslaugos teikimo ypatumai“ nurodoma, ar administracinė paslauga yra galutinė, ar tarpinė, kuri yra reikalinga kitai paslaugai gauti; į ką reikėtų atkreipti dėmesį priimant asmens prašymą; kokią asmens pateiktą informaciją ir dokumentus būtina patikrinti; kaip ši informacija ir dokumentai turi būti įforminti; kokių dokumentų originalus ar kopijas būtina pasilikti institucijoje; kiti dalykai, kurie gali turėti reikšmės administracinės paslaugos teikimui;

- skiltyje „Administracinių paslaugų teikimo aprašymų įtraukimas į dokumentų apskaitą“ nurodomas atitinkamos bylos indeksas, kiti duomenys (žymenys), susiję su administracinių paslaugų teikimo aprašymo įtraukimu į institucijos dokumentų apskaitą pagal institucijoje nustatytą dokumentų valdymo tvarką.

Teikimo aprašymo 1 ir 3 priedų duomenyse nurodytas piniginis vienetas Litai.

Seniūnijos pagal taisykles ir Nuostatus atsako už išorinės reklamos leidimų išdavimą, tačiau seniūnijų nuostatuose tokia funkcija nenumatyta. Seniūnų ir atsakingų už administracinės paslaugos teikimą atsakingų darbuotojų pareigybų aprašymuose šios funkcijos nenustatytos arba suformuotos netiksliai.

Išvados:

1. Seniūnijose yra reklaminių iškabų ir stendų, už kuriuos nėra surinkta vietinė rinkliava.
2. Atliekant patikrinimą, nustatyta, kad nesant Nuostatuose aiškių reklaminių iškabos ir išorinės reklamos sąvokų išaiškinimų, įstaigos rinkliavą už išorinę reklamą moka tik tuo atveju, jei yra pastatyti stendai arba skydai, visais kitais atvejais – kaip reklaminė iškaba.
3. Nustatyta atveju, kada išorinės reklamos (iškabos) įrengimo objektų skaičius projektuose bei paraiškose, neatitinka su leidimų išdavimu bei jų apmokėjimu.
4. Ne visi leidimai už išorinę reklamą paskelbti Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą sąraše.
5. Yra leidimų, kurių galiojimo terminas neatitinka nustatytų Biržų rajono savivaldybės išorinės reklamos įrengimo taisyklių reikalavimų.
6. 2016 m. galiojusios Biržų rajono savivaldybės išorinės reklamos įrengimo taisyklės numato, kad Savivaldybė turi teisę atlikti reklaminių įrangos inventorizavimą (54 p.), tačiau tokia inventorizacija Savivaldybėje niekada nebuvo atlikta.
7. Leidimo galiojimo terminas turi būti nustatomas atsižvelgiant į pareiškėjo paraiškoje nurodytą reklamos skleidimo laikotarpį.
8. Administracinės paslaugos teikimo aprašymas yra tikslintinas.

9. Seniūnijose skirtingai buvo traktuojami ir apiforminti leidimai įrengti išorinę reklamą Biržų rajono vietos veiklos grupės stendams.

10. Seniūnijų nuostatuose funkcija išduoti leidimus už leidimą įrengti išorinę reklamą nenumatyta. Seniūnų ir atsakingų už administracinės paslaugos teikimą atsakingų darbuotojų pareigybių aprašymuose šios funkcijos nenustatytos arba suformuotos netiksliai.

4. Vietinė rinkliava už leidimą organizuoti komercinius renginius išdavimas

Vietinė rinkliava reglamentuojama šiais valstybės ir savivaldybės institucijų teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas;
- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugpjūčio 27 d. sprendimas Nr. T-164 „Dėl Vietinių rinkliavų“ (pakeitimas 2016 m. sausio 28 d. Nr. T-2), kuriuo patvirtinti Vietinės rinkliavos už leidimo organizuoti komercinius renginius Biržų rajono savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą nuostatai (toliau – Nuostatai);
- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 4 d. sprendimas Nr. T-4 „Dėl renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės);
- Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. birželio 15 d. įsakymas Nr. A-485 „Dėl renginių organizavimo komisijos sudarymo“;
- Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimas Nr. T-268 „Dėl Biržų rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo“.

Ši vietinė rinkliava – tai Tarybos sprendimu nustatyta įmoka už leidimo organizuoti komercinius renginius Savivaldybei priklausančiose ar valdytojo teise valdomose viešojo naudojimo teritorijose išdavimą.

Per 2016 metus išduota 9 leidimų komerciniams renginiams rengti. Leidimai užregistruoti leidimų registre, tačiau leidimų registro forma nepatvirtinta, o šiuo metu pildomo registro grafos neinformatyvios. Prašymo išduoti leidimą organizuoti renginį nustatyta Administracijos direktoriaus su 2015 m. spalio 30 d. administracinės paslaugos teikimo aprašymu Nr. APA-142 (toliau – Aprašymas), tačiau prašymai teikiami laisvos formos.

Eur			
Surinkta rinkliavų	2014 m.	2015 m.	2016 m.
Už leidimo organizuoti komercinius renginius viešosiose vietose	86,89	300,00	260,00

Savivaldybės administracija Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklėmis, patvirtintomis Biržų rajono savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 2 d., kurios yra keistinos dėl nebegaliojančių ir pasikeitusių teisės aktų. Šį pastebėjimą Biržų rajono kontrolės ir audito tarnyba buvo pateikusi 2015 m. gruodžio 22 d. ataskaitoje Nr. K14-4 su rekomendacija parengti Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimo projektą dėl renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklių pakeitimo. Savivaldybės administracijos Bendrasis skyrius 2016 m. kovo 14 d. raštu Nr. SN-354 „Dėl rekomendacijų, pateiktų vidaus audito ataskaitoje, įgyvendinimo“ pateikė, kad šių taisyklių projektas yra rengiamas, o Savivaldybės tarybai bus pateiktas svarstyti iki 2016 m. balandžio mėnesio. Iki šiol ši rekomendacija nėra įgyvendinta, taisyklės nepatvirtintos.

Taisyklėse ir Nuostatuose numatyta, kad dėl leidimų išdavimo sprendžia savivaldybės administracijos direktoriaus sudaryta Renginių organizavimo komisija (Taisyklių 11 p., Nuostatų 10 p.). Renginių organizavimo komisijos sudėtis yra keistina dėl pasikeitusių pareigybių ir komisijoje nebedirbančių narių.

Renginio organizatoriai ne vėliau kaip prieš 14 dienų iki renginio organizavimo dienos privalo pateikti paraišką Renginių organizavimo komisijai, kuri per 5 darbo dienas priima sprendimą leisti ar neleisti organizuoti renginį (Taisyklių 14 p.). Nustatyta atvejų, kada šių terminų nėra laikomasi.

Leidime Nr. K6-07 nustatytas renginio trukmė nuo 18.00 val. iki 24.00 val. Taisyklių 5.1 p. numato, kad renginiai, kurie vyks ilgiau kaip iki 22.00 val., jų laikas nustatomas atskiru

Administracijos direktoriaus įsakymu. Leidimams Nr. K6-02, K6-04, K6-06 nėra Administracijos direktoriaus įsakymų.

Administracinės paslaugos dėl leidimų organizuoti komercinius renginius viešojo naudojimo teritorijose 2015 m. spalio 30 d. teikimo aprašyme Nr. APA-142 nustatyti šie neatitikimai:

- aprašymo turinyje apie Informaciją ir dokumentus, kuriuos turi gauti institucija (prašymą nagrinėjantis tarnautojas), nustatytas terminas neatitinka Taisyklėse nustatytų terminų;
- administracinės paslaugos suteikimo trukmė neatitinka Taisyklėse nustatytos trukmės;
- skiltyje „Administracinės paslaugos suteikimo kaina“ neatitinka administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo rekomendacijų²⁵ (jei administracinė paslauga teikiama atlygintinai) nurodomas rinkliavos už suteiktą administracinę paslaugą dydis, bankas, gavėjas, gavėjo kodas, gavėjo sąskaita, įmokos kodas; teisės aktas (aktuali jo redakcija), nustatantis rinkliavą už teikiamą administracinę paslaugą ir jos dydį.

Aprašyme nurodoma, kokią informaciją ir dokumentus turi gauti institucija (prašymą nagrinėjantis tarnautojas), tačiau tokie dokumentai nepateikiami.

Masinių renginių organizatoriai atsako už atliekų surinkimą ir sutvarkymą renginiui skirtoje vietoje ir 20-ties metrų zonoje aplink ją bei šių teritorijų sutvarkymą pasibaigus renginiui²⁶. Išduodant leidimą nėra prašoma planų, kokioje teritorijoje vyks renginys, todėl nėra aišku kaip užtikrinama šitų taisyklių nuostata bei kas turi tvarkyti teritorijas už šios zonos ribų.

Teikimo aprašyme nustatytas administracinės paslaugos tiekėjas – Švietimo, kultūros ir sporto skyrius, tačiau šio skyriaus nuostatuose²⁷ tokia funkcija neįrašyta. Skyriaus darbuotojų, nurodytų Administracinės paslaugos teikimo aprašyme, pareigybių aprašymuose²⁸ nėra funkcijos leidimų organizuoti renginius viešosiose vietose išdavimas.

Pastebėjome, kad Biržų savivaldybės tinklapyje nėra paskelbti Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus nuostatai bei skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymai.

Išvados:

1. *Leidimai registruojami leidimų registre, tačiau leidimų registro forma nepatvirtinta, o šiuo metu pildomo registro grafos neinformatyvios.*

2. *Prašymo išduoti leidimą organizuoti renginį nustatyta Administracijos direktoriaus, tačiau prašymai teikiami laisvos formos.*

3. *Savivaldybės administracija Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklėmis, patvirtintomis Biržų rajono savivaldybės tarybos 2004 m. vasario 2 d., kurios yra keistinos dėl nebegaliojančių ir pasikeitusių teisės aktų.*

4. *Renginių organizavimo komisijos sudėtis yra keistina.*

5. *Pagal Taisyklės, renginio organizatoriai ne vėliau kaip prieš 14 dienų iki renginio organizavimo dienos privalo pateikti paraišką Renginių organizavimo komisijai, kuri per 5 darbo dienas priima sprendimą leisti ar neleisti organizuoti renginį. Nustatyta atvejų, kada šių terminų nėra laikomasi.*

6. *Taisyklės numato, kad renginiai, kurie vyks ilgiau kaip iki 22.00 val., jų laikas nustatomas atskiru Administracijos direktoriaus įsakymu. Leidimams Nr. K6-02, K6-04, K6-06 nėra Administracijos direktoriaus įsakymų.*

²⁵ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. gruodžio 1 d. įsakymo Nr. IV-644 „Dėl administracinių paslaugų teikimo aprašymų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ 18.11 p.

²⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. lapkričio 27 d. sprendimo Nr. T-268 „Dėl Biržų rajono savivaldybės miestų ir kitų gyvenamųjų vietovių tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo“ 33 ir 34 p.

²⁷ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. vasario 2 d. įsakymas Nr. A-125 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus nuostatų patvirtinimo“.

²⁸ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. spalio 28 d. įsakymas Nr. A-860 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybių aprašymo“ ir Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. spalio 30 d. įsakymas Nr. A-882 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus pareigybių aprašymų tvirtinimo“.

7. *Administracinės paslaugos dėl leidimų organizuoti komercinius renginius viešojo naudojimo teritorijose 2015 m. spalio 30 d. teikimo aprašymas Nr. APA-142 dėl nustatytų neatitikimų, reikalingas patikslinti.*

8. *Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus nuostatuose nėra funkcijos leidimų organizuoti renginį viešojoje vietoje išdavimas. Skyriaus darbuotojų pareigybių aprašymuose nėra funkcijos leidimų organizuoti renginius viešosiose vietose išdavimas.*

5. Vietinė rinkliava už šunų ir kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose miestų namuose

Tarybos sprendimu²⁹ pripažintas netekusiu galios 2005 m. birželio 28 d. sprendimo Nr. T-152 „Dėl vietinės rinkliavos nuostatų patvirtinimo“ 5 punktas, kuriuo buvo patvirtinti Vietinės rinkliavos už šunų bei kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose miestų namuose nuostatai (toliau – Nuostatai) ir nuo 2016 m. sausio 28 d. Savivaldybėje minėtos rinkliavos neliko, todėl Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietose taisyklių³⁰ (toliau – Taisyklės) nuostatos, kad šunų ir kačių savininkai privalo registruoti ir identifikuoti laikomus gyvūnus ir mokėti vietinę rinkliavą už gyvūnų registravimą ir laikymą daugiabučiuose namuose yra keistinos.

Pagal dar galiojančius (iki 2016 m. sausio 28 d.) Nuostatus, vietinė rinkliava už šunų ir kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose Biržų ir Vabalninko miestų namuose – tai Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu nustatyta privaloma įmoka daugiabučių namų butų savininkams, neprivatizuoto Savivaldybės daugiabučių namų butų fondo nuomininkams, kurių butuose laikomi šunys ir katės, nepriklausomai nuo šių gyvūnų kilmingumo (Nuostatų 1 p.).

Rinkliava mokama už vyresnių kaip 4 mėnesių amžiaus šunų ir kačių laikymą (Nuostatų 3 p.).

Šunis ir kates registruoja bei jų apskaitą tvarko seniūnijos, registracijos žurnalų, pažymėjimų bei žetonų parengimą bei gamybą organizuoja seniūnai (Nuostatų 6 ir 16 p.).

Pagal pateiktus Savivaldybės administracijos duomenis, rinkliavos įplaukų už kačių ir šunų laikymą per 2014-2016 m. nebuvo.

Nei seniūnijų nuostatuose, nei seniūnijų darbuotojų pareigybių aprašymuose nebuvo nustatytos funkcijos registruoti bei tvarkyti šunų ir kačių apskaitą, todėl nebuvo užtikrintos šių teisės aktų įgyvendinimo vidaus kontrolės, o šios rinkliavos administravimas buvo neefektyvus.

Išvados:

1. *Nei seniūnijų nuostatuose, nei seniūnijų darbuotojų pareigybių aprašymuose nebuvo nustatytos funkcijos registruoti bei tvarkyti šunų ir kačių apskaitą, o rinkliavos 2014-2016 m. surinkta nebuvo.*

2. *Panaikinus vietinę rinkliavą už šunų bei kačių registravimą ir laikymą daugiabučiuose miestų namuose, Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietose taisyklių nuostatos taip pat yra keistinos.*

6. Vietinė rinkliava už leidimą įrengti, statyti kilnojamuosius įrenginius (automobilinius kranus, kėlimo įrenginius prie medienos transportavimo priemonių)

Už leidimo įrengti laikiną kilnojamą įrenginį (išskyrus prie valstybinės reikšmės kelių, privačiuose ir išnuomotuose valstybinės žemės sklypuose) išdavimą imama vietinė rinkliava Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybėje vietinės rinkliavos nuostatai (toliau – Nuostatai) už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius savivaldybės teritorijoje patvirtinti 2005 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimu Nr. T-152; (pakeitimas 2015-09-27 Nr. T-164). Nuostatai reglamentuoja vietinės rinkliavos rinkimą už leidimo įrengti kilnojamuosius įrenginius savivaldybės teritorijoje (išskyrus prie valstybinės reikšmės kelių, privačiuose ir išnuomotuose valstybinės žemės sklypuose) išdavimą.

²⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimo Nr. T-2 „Dėl vietinių rinkliavų nuostatų“ 2.1 p.

³⁰ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. liepos 17 d. įsakymas Nr. A-535 „Dėl gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietovėse taisyklių patvirtinimo“.

Vietinę rinkliavą renka ir leidimus išduoda seniūnijos. Leidimų formą tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius (Nuostatų 9 p.).

Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašė³¹ tokia paslauga neįtraukta. Nėra Administracijos direktoriaus patvirtinto ir viešai paskelbto šio paslaugos teikimo aprašo, todėl gyventojams nėra galimybės žinoti, kad jie turi mokėti tokią rinkliavą.

Nėra aiški leidimų išdavimo ir panaikinimo tvarka, nėra nustatytos paslaugos paraiškos, leidimo ir leidimų registro formos. Nuostatuose nėra nustatyta kokius pareiškėjas turi pateikti dokumentus, norėdamas gauti leidimą numatytiems darbams atlikti. Neaišku kokiais terminais išduodamas leidimas ir atsiskaitymas už rinkliavą, kas vykdo rinkliavos rinkimo kontrolę. Kas prižiūri ir kontroliuoja, kad išardžius laikinus kilnojamus įrenginius, teritorija būtų sutvarkyta.

Nei vienos seniūnijos nuostatuose nėra nustatytos funkcijos išduoti leidimus įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje, o seniūnų ir seniūnijų darbuotojų pareigybių aprašymuose funkcijos išduoti ir administruoti minėtą rinkliavą nenumatyta.

Nuo 2005 m. birželio 28 d. (kada buvo patvirtinti vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje nuostatai) nebuvo išduotas nei vienas leidimas, o įplaukų už šią rinkliavą niekada nebuvo. Šios rinkliavos administravimas neefektyvus, todėl keltinas klausimas ar tokia rinkliava Savivaldybei reikalinga.

Išvados:

1. *Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašė nėra įtrauktos paslaugos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje. Taip pat nėra Administracijos direktoriaus patvirtinto ir viešai paskelbto šio paslaugos teikimo aprašo.*

2. *Nėra aiški leidimų išdavimo ir panaikinimo tvarka, nėra nustatytos paslaugos paraiškos, leidimo ir leidimų registro formos.*

3. *Seniūnijų nuostatuose, seniūnų ir nei seniūnijų darbuotojų pareigybių aprašymuose nėra nustatytos funkcijos rinkti ir išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje.*

4. *Dėl aukščiau išvardintų išvadų, galime teigti, kad šios rinkliavos administravimas yra neefektyvus.*

7. Vietinių rinkliavų apskaita

Viešojo sektoriaus subjektai, kurie buhalterinėje apskaitoje registruoja ir finansinėse ataskaitose rodo pajamas ir pervestinas pajamas, finansų ministro nustatyta arba tarpusavyje suderinta tvarka teikia išteklių fondams informaciją, kuri reikalinga mokesčių, rinkliavų, baudų, kitoms pajamoms ir su šiomis pajamomis susijusioms sumoms registruoti jų buhalterinėje apskaitoje ir rodyti finansinėse ataskaitose. Savivaldybėje rinkliavų pajamų pripažinimas ir apskaita reglamentuojama Pajamų apskaitos savivaldybės išde tvarkos apraše³² bei Biržų rajono savivaldybės pajamų apskaitos tvarkos apraše³³. Nuo 2016 m. sausio 1 d. pagal Rinkliavų įstatymą, vietinė rinkliava mokama į savivaldybės, nustačiusios vietinę rinkliavą, biudžeto sąskaitą. Vietinė rinkliava mokama į Biržų rajono savivaldybės administracijos sąskaitą (Nuostatų 12 p.), tačiau nėra aiškiai Savivaldybės administracijoje reglamentuota, kokiu būdu ir kam administracijų skyriai ir seniūnijos pateikia informaciją apie priskaitytas vietines rinkliavas ir įplaukas už vietines rinkliavas.

³¹ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. kovo 24 d. įsakymas Nr. A-233 „Dėl Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašo patvirtinimo ir administracinių paslaugų aprašymų parengimo“ (pakeitimai 2016 m. rugsėjo 9 d. Nr. A-793, 2016 m. rugsėjo 15 d. A-816).

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. lapkričio 17 d. įsakymas Nr. A-912 „Dėl pajamų apskaitos Biržų rajono savivaldybės išde tvarkos aprašo“.

³³ Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. A-1021 „Dėl Biržų rajono savivaldybės pajamų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Rekomendacijos Administracijos direktoriui

1. Peržiūrėti ir parengti Vietinių rinkliavų už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatų projektą.
2. Peržiūrėti seniūnijų ir Administracijos skyrių, atsakingų už vietinių rinkliavų administravimą, nuostatus.
3. Siekiant užtikrinti rinkliavų administravimo kontrolę, peržiūrėti ir patikslinti seniūnijų ir Administracijos skyrių darbuotojų pareigybų aprašymus.
4. Patikslinti Administracinių paslaugų aprašus (APA-147; APA-74; APA-175, APA-142, APA-164).
5. Užtikrinti, kad rinkliavos būtų renkamos Tarybos sprendimais patvirtintais įkainiais ir nuostatomis bei vadovaujantis nustatytais tvarkomis.
6. Patvirtinti naujas Biržų mieste konkrečias prekybai skirtų vietų nustatymo ir Renginių organizavimo komisijas.
7. Spręsti klausimą dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T-239 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“ tikslingumo.
8. Visus galiojančius leidimus paskelbti Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą sąrašė.
9. Parengti sprendimo projektą dėl Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklių patvirtinimo.
10. Patikslinti Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietose taisykles.
11. Į Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą įtraukti paslaugą už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje bei patvirtinti ir paskelbti šios paslaugos teikimo aprašymą.
12. Spręsti klausimą rinkti ir išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje tikslingumo.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priimti veiksmai / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas
1.	Peržiūrėti ir parengti Vietinių rinkliavų už leidimo atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatų projektą	Peržiūrėti ir koreguoti Vietinių rinkliavų už leidimą atlikti kasinėjimo darbus savivaldybės viešojo naudojimo teritorijoje nuostatai, atsižvelgus į Savivaldybės administracijos struktūros pakeitimus ir teisės aktų, reglamentuojančių kasinėjimo darbus, pakeitimus.	Iki 2017 m. liepos 30 d.
2.	Peržiūrėti seniūnijų ir Administracijos skyrių, atsakingų už vietinių rinkliavų administravimą, nuostatus	Peržiūrėti ir patikslinti Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus bei seniūnijų nuostatai	Iki 2017 m. liepos 30 d.
3.	Siekiant užtikrinti rinkliavų administravimo kontrolę, peržiūrėti ir patikslinti seniūnijų ir Administracijos skyrių darbuotojų pareigybų aprašymus	Peržiūrėti ir patikslinti Švietimo, kultūros ir sporto vyriausiųjų specialistų, Žemės ūkio skyriaus vyresniojo inžinieriaus melioratoriaus, Statybos ir infrastruktūros skyriaus vyriausiojo specialisto bei seniūnijų seniūnų ir jų pavaduotojų pareigybų aprašymai	Iki 2017 m. liepos 30 d.
4.	Patikslinti Administracinių paslaugų aprašus (APA-147; APA-74; APA-175, APA-142, APA-164)	Administracinių paslaugų teikimo aprašymų patikslinimas	Iki 2017 m. liepos 30 d.
5.	Užtikrinti, kad rinkliavos būtų renkamos Tarybos sprendimais patvirtintais įkainiais ir nuostatomis bei vadovaujantis nustatytais tvarkomis	Statybos ir infrastruktūros skyriaus vyriausiasis specialistas, išduodantis leidimus, užtikrina, kad rinkliavos renkamos pagal Savivaldybės tarybos patvirtintas tvarkas ir vadovaujasi patvirtintais įkainiais	Nuolat
6.	Patvirtinti naujas Biržų mieste konkrečias prekybai skirtų vietų nustatymo ir Renginių organizavimo komisijas	Atnaujinta Komisijos konkrečioms prekybai ir paslaugoms teikti skirtoms vietoms Biržų mieste nustatyti sudėtis	Iki 2017 m. kovo 31 d.
7.	Spręsti klausimą dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. lapkričio 29 d. sprendimo Nr. T-239 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“ tikslingumo	Biržų rajono savivaldybės tarybos 2007 m. sprendimu Nr. T-239 „Dėl vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo“ vietinės rinkliavos	Iki 2017 m. gegužės 15 d.

		mokestis 50 procentų sumažintas ne konkrečiam asmeniui, o prekybos knygomis ir spaudos leidiniais vietai prie Biržų turgavietės centrinio įėjimo. Apsvarstytas vietinės rinkliavos mokesčio sumažinimo tikslingumas.	
8.	Visus galiojančius leidimus paskelbti Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą sąrašė	Visi galiojantys leidimai yra paskelbti Galiojančių leidimų įrengti išorinę reklamą sąrašė (išskyrus Biržų miesto seniūniją)	Biržų miesto seniūnijos 2014, 2015 m. išduoti leidimai bus paskelbti iki 2017 m. rugsėjo 30 d.
9.	Parengti sprendimo projektą dėl Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklių patvirtinimo	Rengiamas sprendimo projektas „Dėl Renginių, vykstančių viešosiose vietose, organizavimo taisyklių patvirtinimo“	Bus pateiktas Tarybai tvirtinti 2017 m. balandžio mėn.
10.	Patikslinti Gyvūnų laikymo Biržų rajono savivaldybės teritorijos gyvenamosiose vietose taisykles	Taisyklių nuostatų dėl vietinių rinkliavų už gyvūnų registravimą ir laikymą daugiabučiuose namuose patikslinimas	Iki 2017 m. gegužės 1 d.
11.	Į Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą įtraukti paslaugą už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje bei patvirtinti ir paskelbti šios paslaugos teikimo aprašymą	Į Biržų rajono savivaldybės administracijos teikiamų administracinių paslaugų sąrašą įtraukta paslauga už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje bei patvirtintas ir paskelbtas šios paslaugos teikimo aprašymas	Per 1 darbo dieną po administracinės paslaugos pateikimo Bendrajam skyriui
12.	Spręsti klausimą rinkti ir išduoti leidimus dėl vietinės rinkliavos už leidimą įrengti kilnojamuosius įrenginius Savivaldybės teritorijoje tikslingumo	Apsvarstytas vietinės rinkliavos tikslingumas	Iki 2017 m. birželio 30 d.
Biržų rajono savivaldybės administracijos atstovas, atsakingas už Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:			
Bendrojo skyriaus vedėja Deimantė Prunskienė			